

i en Retsordning, ſtøttet til Folket ſelv. Alle de, ſom mindes vor Friheds første Tid, vide ogſaa, i hvilken Grad man ſatte Pris paa dette formaals Opnaaſe, af en virkelig, jeg vil ikke ſige fri Retsordning, men en Retsordning, ſom ſvarede til, hvad Folket nu for Tiden maatte kræve. Man var i den Grad enig om diſſe Dniſter, om diſſe Fordringer, at jeg tror denne absolute Enighed har gjort alle Parter trygge, man har ligesom ſtolet paa, at det behøvede man ikke at ile med; thi Enigheden var ſaa ſikker, at naar blot viſſe Forudsætninger vare bragte til Veje, viſſe Underſøgelſer anſtillede, ſaa kunde man let naa til en tilfredsſtillende Afgørelſe. Men hvad er der ſket? Tiden er gaaet Nar efter Nar, og det er ikke lykkes at føre denne Sag til Afſlutning. Og Udvillingen ſe vi nu føre med ſig, hvad man den Gang ſikkert ikke havde ventet, at der efterhaanden vokſer en Uvilje op imod denne Reformtanke. Vi hørte endnu i Gaar fra det ærede Medlem for Svendborg Amts 7de Valgtres (Brockenhuus-Schack) en Udtalelſe, der kom med en viſ Vægt, idet det ærede Medlem udtryffeligt udtalte, at han talte paa fleres Vegne. Han udtalte ſin Tvivl, ſin Beſymring overfor en Rævningsinstitutions Indførelſe her i Landet. Jeg anerkender, at det ærede Medlem og den Side, for hvilken han talte, have følt ſig ſaa bundne ved Grundlovens Løfte i ſaa Henſeende, at de ikke ville nægte deres Medvirken til en Forhandling om denne Sag, og give det Udtryk ved, at de ville ſtemme for det foreliggende Forſlag til Beſlutning. Dette viſer for mig, for det første at Forſlaget til Beſlutning har i ſin Paaberaaſe af Grundloven valgt det ene rigtige. Det viſer endvidere for mig, at ethvert Forſøg paa at ville føje noget til, at ville kræve noget ligesom ud over Grundlovens Løfte, vil intet andet gøre end ſvække vor Stilling i denne Sag paa Forhaand, og navnlig vil det gøre det, ſom ogſaa det ærede Medlem for Svendborg Amts 7de Valgtres udtryffeligt gjorde gældende, det vil løſe ham og hans Meningsſtæller fra den Forpligtelſe overfor Grundlovens Bud, ſom de forøvrigt nære. Det vil alſaa have den Virkning, at den Side af Salen paa Forhaand kunde nægte ſin Deltagelſe i Forhandlingen. Jeg ſiger dette for derved yderligere at motivere Allogſtaben, Uhenſigtsmæssigheden i at ſtemme for det af det ærede Medlem for Solbæl Amts 3dje Valgtres (Tauber) ſtillede Forſlag. Jeg vil endvidere ſige, at man i Dag har hørt, at der ogſaa paa den anden Side i denne Sal udvikler ſig en Uvilje imod denne

Reform i Virkeligheden i dens væſentlige Grund. Det ærede Medlem for Københavns Amts 4de Valgtres (Hørup) har med Styrke gjort gældende, at en Retsreforms Gennemførelſe for Tiden vilde være utilraadelig, fordi man ikke vilde være i Stand til ad denne Vej at ſtaffe ſig en upartiſt Domſtol. Han ſtilbredte Tilſtanden her i Landet med overordentlig mørke Forver. Det ærede Medlems Udmaling i den Henſeende lader jeg ſtaa ved ſit Værd; det ærede Medlem har, ſynes det mig, gjort det til en Del af ſit formaal, og maatte ikke nogen helt væſentlig Del, at ſtilbre og at arbejde for, at der i vort Folk kan komme til at ſtaa ligesom to forſtellige Nationer, ſom intet have tilſelles med hinanden. Jeg deler ikke denne det ærede Medlems Opfattelſe, og jeg deler heller ikke hans Dniſte om at arbejde derfor. Naar det ærede Medlem nu udtaler, at vi ſkulde være komne til det Standpunkt, at der ikke var Mulighed for at tilvejebringe en tilfredsſtillende upartiſt Domſtol her i vort Land, netop paa Grundlag af den tilſtebærende Modſætning, ſaa ſiger jeg, at ſaa er det et ſørgeligt Vidnesbyrd om, at det, der blandt andet ſkulde være Fælleſeje for hele Folket, nemlig Retsbevidſtheden, Retsordningen, er ikke til Stede; og det er for mig et Vidnesbyrd endvidere om, at vi alſor længe have ladet denne Sag hvile; for er det ſaa, ſom det ærede Medlem fra Køge (Hørup) har fremſtillet for os, at det er vanſkeligt, ja efter hans Mening maatte endog umuligt at opnaa en Domſtol, hvilende paa en for Folket fælles Retsbevidſthed, ſaa tror jeg, at Grunden dertil for en væſentlig Del maa ſøges deri, at Folket ikke har lært, at Retsordningen er dets dyrefte Øje, og at det derfor ikke er kommet til at gennemgaa den Opdragelſens Skole, ſom en ſaadan Retsreform, ſom vi ønske og tilſtræbe, virkelig kan bringe til Veje. Havde vi haft det, havde vi her i Landet haft det, ſom de have det i andre Lande, ſaa ſe vi af Erfaringerne andet Steds fra; at det er ikke umuligt i andre Lande at tilvejebringe en upartiſt Domſtol, ſom de føle ſig tilfreds med. Det kommer ganſke ſimpelt deraf, at de have gennemgaaet Retsordningens Skole og ſaaet den Opdragelſe, ſom er nødvendig, for at enhver Mand i Landet tilſtræffeligt kan føle ſit Anſvar i det Øjeblik, han kommer til at ſtaa ſom den, der bliver en Del af Retsſhaandhøvelſen i Landet. Det er derfor mit Indtryk af den Tale, ſom vi hørte af det ærede Medlem, ſom nys talte, at det er et Formaningsord til Folket om ikke at opſætte et Øjeblik længere, hvad vi have forſømt, for at det Arbejde gennem Retsordningens Skole